

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

QO'QON UNIVERSITETI

**Bitiruvchi kurs talabalari uchun majburiy fanlardan yakuniy
attestatsiyasi sinovi**

DASTURI

**60411200-Menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) ta'lim
yo'nalishi**

Qo'qon-2024

Ushbu dastur 60411200 - Menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) bakalavriyat ta'lim yo'nalishi bitiruvchi kurs talabalari yakuniy attestatsiya sinovlarini tashkil etish uchun mo'ljallangan.

Ushbu dasturda 60411200 - Menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) bakalavriyat ta'lim yo'nalishi bitiruvchi kurs talabalari uchun yakuniy attestatsiyani o'tkazish tartibi, savollari, baholash mezonlari va o'quv adabiyotlari hamda elektron ta'lim resurslari keltirilgan.

Tuzuvchilar:

G.Meliboieva – Xalqaro turizm va iqtisodiyot kafedrasida katta o'qituvchisi;

A.Yusupov – Xalqaro turizm va iqtisodiyot kafedrasida katta o'qituvchisi;

M.G'ulomqodirova – Xalqaro turizm va iqtisodiyot kafedrasida o'qituvchisi;

Q.Xudoberganov – Xalqaro turizm va iqtisodiyot kafedrasida o'qituvchisi;

Taqrirlagchi:

J.Kambarov – KU, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent.

Ushbu dastur " XTL " kafedrasida muhokama etilgan
(2024 yil 12 sentabr) № 2 -sonli bayonnoma).

"Xalqaro turizm va iqtisodiyot"
kafedrasida mudiri

Turizm va iqtisodiyot
fakulteti dekani

Akademik ishlar departamenti boshlig'i

X.Rasulov

(imzo)

J.Turg'unov

(imzo)

X. Gafurov

(imzo)

Yakuniy attestatsiya sinovi dasturi Qo'qon universiteti kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan. 2024-yil "02.08.2024"dagi 1 -sonli bayonnoma

60411200 - Menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchi kurs talabalari uchun majburiy fanlaridan yakuniy attestatsiyasi sinovi DASTURI

60411200 - Menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchi kurs talabalari uchun majburiy fanlardan yakuniy attestatsiyasi sinovi "Moliyaviy menejment", "Operatsion menejment", "menejment asoslari", "Mikroiqtisodiyot", "Risklarni boshqarish" fanlaridan test shaklida o'tkazilishi belgilandi.

60411200 - Menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchi kurs talabalari uchun "Moliyaviy menejment", "Operatsion menejment", "menejment asoslari", "Mikroiqtisodiyot", "Risklarni boshqarish" fanlaridan o'tkaziladigan yakuniy attestatsiya sinovining asosiy test SAVOLLARI

1. Moliyaviy menejment fanidan YAS uchun savollar bazasi

Biznesning mohiyati, tadbirkorlik faoliyatini boshlash, uning tashkiliy-huquqiy asoslarini yuritish, imtiyoz va rag'batlarni amalda qo'llashni bilishi va ulardan foydalana olishi.

Tadbirkorlik faoliyatini amaliy tashkil etish, bozor va hamkorlar bilan ishlash, shartnomalarni tuzish, sotib va sotib olish, boshqaruv samaradorligini ta'minlashga oid ko'nikmalariga ega bo'lishi.

Biznesni tashkil qilish jarayonlari, uni boshqarish va bozorga zarur tovarni yoki xizmatni taklif qilish qonun-qoidalarini to'g'risida malakasiga ega bo'lishi ta'minlanadi.

SAVOLLAR

1. Moliyaviy menejment fani mustaqil fan sifatida qachon vujudga kelgan?
2. Moliyaviy menejmentning dastlabki nazariyasi kim tomondan yaratilgan?
3. Moliyaviy menejmentda "Kapital strukturasi" nazariyasi qaysi olimlar tomonidan yaratilgan?

4. Moliyaviy menejmentning qanday funksiyalari mavjud?
5. Boshqaruv subekti funksiyalarning tarkibi nimalardan iborat?
6. "Moliyaviy aktivlarni qiymatini baholash modeli" kim tomondan va qachon yaratildi?
7. Moliyaviy menejmentni maxsus funksiyalarini aniqlang?
8. Moliyaviy menejment bu?
9. Moliyaviy menejmentning obektlariga nimalar kiradi?
10. Moliyaviy menejmentning subektlariga kimlar kiradi?
11. Moliyaviy ko'rsatkichlar bu?
12. Moliyaviy ko'rsatkichlarning guruhlanishi deganda kuyidagilarni tushunamiz?
13. Moliyaviy munosabatlar bu?
14. Tashqi moliyaviy muhit shart-sharoitlarining oldindan bashorat qilinmagan, diagnostikada belgilangan davrdan oldin yuzaga keladigan o'zgarishlari qanday tavsiflanadi?
15. 2011-2015 yillarda respublika moliya bank tizimi xavfsizligini ta'minlash maqadida amalga oshiriladigan ishlarni ko'rsating?
16. Korxonalarda moliyaviy xavfsizlik darajasi pasayishining davlatga o'tishi namoyon bo'ladigan holat noto'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang?
17. Aksionerlik jamiyatlarida moliyaviy boshqaruvning eng yuqori organi qaysi?
18. Moliyaviy xususiyatli belgilar qaysilarni o'z ichiga oladi?
19. Moliyaviy menejmentning asosiy maqsadlariga nimalar kiradi?
20. Moliyaviy menejmentning kompleks vazifalari qanday asosiy yo'nalishlardan kelib chiqadi?
21. Operatsion qarorlar qabul qilishda qanday asosiy vazifalar belgilanadi?
22. Investitsion qarorlar qabul qilishda qanday asosiy vazifalar belgilanadi?
23. Moliyaviy qarorlar qabul qilishda qanday asosiy vazifalar belgilanadi?
24. Korxonalarda moliyaviy menejment tizimini tashkil etish asosan qaysi jihatlar bog'liq holda farqlanishi mumkin bo'ladi?
25. Korxonalar rivojlanish tsiklining nechta bosqichi mavjud?
26. Korxonalarning mulkchilik va tashkiliy shakllari hamda biznesni yuritishning qanday ko'rinishlari mavjud?
27. Korxona moliyaviy resurslari qanday manbalar hisobiga shakllantiriladi?
28. Moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashning bosh printsiplari?
29. Qaysi javobda moliyaning o'ziga xos belgilari keltirilgan?
30. Korxonalarning moliyaviy faoliyat bo'yicha strategik maqsadlari o'zida?
31. Strategik moslashuvchanlik mohiyati to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang?
32. Takror ishlab chiqarish jarayoni qaysi bosqichlarni o'z ichiga oladi?

33. Tashqi manbalardan o'z moliyaviy resurslarini shakllantirish imkoniyati qaysi segmentda tahlil qilib chiqiladi?
34. Korporativ moliya – bu?
35. Moliyaviy rivojlanish dominant sohalari bo'yicha strategik maqsadlar tasniflanishi?
36. Moliyaviy menejmentning qanday ta'minot tizimlari mavjud?
37. Xalqaro amaliyotda korxonalar moliyaviy faoliyatining alohida yo'nalishlari bo'yicha qanday javobgarlik markazlari tashkil qilinadi?
38. Moliyaviy menejmentning axborot ta'minot tizimi qanday manbalar hisobiga shakllanadi?
39. Moliya bozorining kon'yunkturasi xarakterlovchi ko'rsatkichlar?
40. Korxonalar moliyaviy mexanizmi bu –?
41. Moliyaviy mexanizm nechta yirik sohaga bo'linadi?
42. Moliyaviy metodlar – bu?
43. Kontragentlar va raqobatchilarning holati va faoliyatini ifodalovchi ko'rsatkichlarga nimalar kiradi?
44. Moliyaviy menejmentni tashkil etish bosqichlari qaysilar?
45. Moliya tizimining asosiy bo'g'inlari qaysilardan tashkil topgan?
46. Korxonaning bozor qiymati deganda nimani tushunasiz?
47. Moliyaviy xavfsizlikning asosiy vazifasi?
48. Moliyaviy menejment faniga eng yaqin bog'liq bo'lgan fanlar?
49. Moliyaviy menejmentning qisqacha mazmuni to'g'ri ko'rsatilgan javobni ko'rsating?
50. Korxonaning bozor qiymati tushunchasiga noto'g'ri tavsif berilgan javobni belgilang?
51. Reinvestitsiya qilish bu –?
52. Qarzga olingan va jalb qilingan investitsiyani ko'rsating?
53. Moliyaviy rejalashtirishning asosiy ob'ektlariga nimalar kiradi?
54. Xalqaro amaliyotda korxonalar moliyaviy faoliyatining alohida yo'nalishlari bo'yicha qanday javobgarlik markazlari tashkil qilinadi?
55. O'zaro teng vaqt oralloqlaridan keyin amalga oshadigan o'zaro teng pul oqimlari seryasi bu?
56. Korxona xarajatlari qaysi moliyaviy hisobotda aks etadi?
57. Pullardan foydalanish qiymati?
58. Doimiy asosiy summaga ko'paytiriladigan foiz stafkasidir?
59. O'zgaruvchan asosiy summaga ko'paytiriladigan foiz stafkasi bu?
60. Kelgusidagi pul mablag'larining kelib tushishi yoki chiqib ketishining xozirgi kundagi qiymati?
61. Menejer va tadbirkor o'rtasida qanday farq bor?

62. Moliyaviy ma'lumotlardan tashqi foydalanuvchilar qaysilar?
63. Moliya tizimining qaysi funksiyasi maqsadlarni shakllantirish va uni amalga oshirishning moliyaviy imkoniyatlarini amalga oshirish bilan bog'liq?
64. Moliyaviy menejmentda boshqaruv subyekti funksiyalari qaysilar?
65. Markazlashgan va markazlashmagan maqsadli pul fondlarini hosil qilish, jamlash, taqsimlash va qayta taqsimlash yoki ishlatish yuzasidan paydo bo'ladigan iqtisodiy munosabat bu?
66. Korxonalar tomonidan tasdiqlangan byudjet dasturidan kelib chiqqan holda mablag'larni to'g'ri va oqilona sarflanishi bo'yicha javobgarlikni o'z zimmasiga oladi?
67. Moliyaviy natijalarga oid elementlar qaysilar?
68. Inventarizatsiyada aniqlangan kamchiliklarga kim javobgar boladi?
69. Korxonada mahsulotlar realizatsiyasini qaysi markaz amalga oshiradi?
70. Korxonalarda nechta javobgarlik markazlari bo'ladi?
71. Moliyaviy menejmentning asosiy maqsadi nima?
72. Buxgalteriya balansiga oid quyidagi fikrlardan qaysi biri to'g'ri?
73. Kompaniyaning likvidligini o'lchash uchun qaysi moliyaviy koeffitsientdan foydalaniladi?
74. Ichki daromad darajasi (IRR) qoidasi?
75. Pulning vaqt qiymati tushunchasi shuni ko'rsatadiki?
76. Quyidagilardan qaysi biri o'z kapitalini moliyalashtirishga misol bo'ladi?
77. Loyihaning moliyaviy samaradorligini baholash uchun qaysi usul ko'proq qo'llaniladi?
78. Agar kompaniyaning qarzi va o'z kapitali nisbati yuqori bo'lsa, u odatda ko'rib chiqiladi?
79. Tez nisbat quyidagilarning ko'rsatkichidir?
80. «Kapital tarkibi» atamasi nimani anglatadi?
81. Quyidagilardan qaysi biri uzoq muddatli moliya manbalari hisoblanadi?
82. O'z kapitalining qiymati odatda?
83. Quyidagilardan qaysi biri naqd pulsiz xarajatlarga misol bo'la oladi?
84. Zararsizlik nuqtasi quyidagi hollarda yuzaga keladi?
85. Qaysi moliyaviy hisobotda kompaniyaning ma'lum vaqt oralig'idagi rentabelligi haqida ma'lumot beriladi?
86. «Narx-daromad (P/K) nisbati» nimani o'lchaydi?
87. Dividendlarni chegirma modeli (DDM) quyidagilar uchun qo'llaniladi:
88. Quyidagi ko'rsatkichlardan qaysi biri kompaniyaning qarzi majburiyatlarini bajamaslik xavfini aniqlashga yordam beradi?
89. Quyidagilardan qaysi biri qarzi bilan moliyalashtirishga xosdir?

90. Quyidagilardan qaysi biri ko'pchilik kompaniyalar uchun pul oqimining asosiy manbai hisoblanadi?
91. Kapitalning o'rtacha og'irlikdagi qiymati (WACC) quyidagilar uchun qo'llaniladi?
92. Agar qarzni qiyamati 5% va o'z kapitali qiymati 10% bo'lsa, kompaniyaning 60% qarzi va 40% o'z kapitali bo'lsa, WACC qanday bo'ladi?
93. Quyidagilardan qaysi biri kapitalni byudjetlashtirish qaroriga misol bo'la oladi?
94. Kelajakdagi pul oqimlarining joriy qiymatini hisoblash uchun quyidagilardan qaysi biri qo'llaniladi?
95. Quyidagilardan qaysi biri kapital qiymatini tavsiflaydi?
96. Qaytarilish muddati usulidan foydalanishning asosiy afzalligi nimada?
97. Quyidagilardan qaysi biri uzoq muddatli majburiyatlarga misol bo'la oladi?
98. Pul mablag'larining harakati to'g'risidagi hisobotning maqsadi:
99. Quyidagilardan qaysi biri kompaniyaning aktivlari rentabelligining (ROA) oshishiga sabab bo'lishi mumkin?
100. Moliyaviy menejmentda «leverage» atamasi nimani anglatadi?

2. Operatsion menejment fanidan YAS uchun savollar bazasi

Talabalarda biznesda operatsiyalar turi, ishlab chiqish mexanizmi, biznesning qanday yo'naltirilganligi, nazorat qilishi va takomillashtirishga oid bilimlar berish. Shuningdek, Operatsion menejment kursi barcha tashkilot va kompaniyalarda operatsiyalarni samarali boshqarish bo'yicha analitik va amaliy tushunchalarni beradi. Talabalarga operatsiyalarni boshqarishning asosiy tushunchalari va tamoyillarini tanqidiy baholash imkonini beradi.

- kompaniya raqobatbardoshligini oshirish;
- qiymat yaratish;
- biznesni samarali boshqarish uchun operatsiya boshqaruvi modellari o'zlashtirish;
- raqamli biznes jarayonlarini samarali tashkil etish;
- biznes jarayonini mustaqil tahlil qilish va qayta loyihalashtirish.

SAVOLLAR

1. Transformatsiya jarayoniga kiruvchi birlamchi mahsulot/xizmatlarni belgilang?
2. Transformatsiya jarayonidan chiquvchi tayyor mahsulotlarni belgilang?
3. Transformatsiya jarayonidan chiquvchi tayyor xizmatlarni belgilang?

4. Operatsion menejmentning asosiy maqsadlarini toping?
5. Jarayon boshqaruviga ta'sir etuvchi to'rtta omilni aniqlang?
6. Operatsion menejmlarning vazifalari nimalardan iborat?
7. Tayyor mahsulotdagi asosiy ikkita ko'rsatkich bu?
8. Yuqori miqdordagi mahsulotlarda xilma-xillik darajasi qanday?
9. Professional xizmat ko'rsatish turi bo'yicha to'g'ri javobni toping?
10. Ommaviy xizmat ko'rsatish turi bo'yicha to'g'ri javobni toping?
11. Reklama agentligida operatsion boshqaruv qanday tartibda ishlaydi?
12. Millitsiya tayanch punktlarida operatsion boshqaruv qanday tartibda ishlaydi?
13. Jarayon davomida birlamchi mahsulotlar bir holatdan ikkinchi holatga o'zgaradi. Xom-ashyo va materiallarga xos bo'lgan transformatsiya jarayonini belgilang?
14. Jarayon davomida birlamchi mahsulotlarni o'zgartiruvchi xususiyatga ega resurslarni toping?
15. Muzaltilgan oziq-ovqat ishlab chiqaruvchi uchun birlamchi mahsulotlarni aniqlang?
16. Aviakorxonaning operatsion jarayonini aniqlang?
17. Pochta xizmatini operatsion jarayonini aniqlang?
18. Mobil aloqa operatorlarining operatsion jarayonini aniqlang?
19. Asosiy faoliyati mijozlar bilan ishlash mo'ljallangan jarayonni aniqlang?
20. Asosiy faoliyati mijozlar bilan ishlash mo'ljallangan jarayonni aniqlang?
21. Asosiy faoliyati mijozlar bilan ishlash mo'ljallangan jarayonni aniqlang?
22. Asosiy faoliyati ma'lumotlarini qayta ishlashga mo'ljallangan jarayonni aniqlang?
23. Asosiy faoliyati mijozlar bilan ishlash mo'ljallangan jarayonni aniqlang?
24. Asosiy faoliyati mijozlar bilan ishlash mo'ljallangan jarayonni aniqlang?
25. Asosiy faoliyati xom-ashyo va materiallarni qayta ishlashga mo'ljallangan jarayonni aniqlang?
26. Asosiy faoliyati xom-ashyo va materiallarni qayta ishlashga mo'ljallangan jarayonni aniqlang?
27. Asosiy faoliyati xom-ashyo va materiallarni qayta ishlashga mo'ljallangan jarayonni aniqlang?
28. Ham mahsulot ham xizmat taklif etadigan jarayon turini aniqlang.
29. Quyidagi misollarning qaysi birida miqdor xarakteriga ega operatsion boshqaruv aks etgan?
30. Quyidagi misollarning qaysi birida miqdor xarakteriga ega operatsion boshqaruv aks etgan?
31. Quyidagi misollarning qaysi birida o'zgaruvchan xarakterga ega operatsion boshqaruv aks etgan?

32. Quyidagi misollarning qaysi birida o'zgaruvchan xarakterga ega operatsion boshqaruv aks etgan?
33. Supermarket tarmoqlaridagi jarayon sifati bu?
34. Jamoat transporti jarayoni sifati bu?
35. Mahsulot/xizmatlar innovatsiyasi nimalarni o'z ichiga oladi?
36. Mahsulot/xizmatlar innovatsiyasida asos yaratish uchun nimalardan ma'lumot olinadi?
37. Mahsulot/xizmat yaratish innovatsiyasi bosqichlarini belgilang?
38. Prognozlash usullarini aniqlang?
39. Jarayonda rejalashtirishning ahamiyati nima?
40. Biznes salohiyatiga oid misolni aniqlang?
41. Universitet salohiyati nima bilan o'lanadi?
42. Ichimlik ishlab chiqarish korxonasi salohiyati nima bilan o'lanadi?
43. Shifoxona salohiyati nima bilan o'lanadi?
44. Maishiy texnika ishlab chiqaruvchi korxona salohiyati nima bilan o'lanadi?
45. Chakana savdo do'konlari salohiyati nima bilan o'lanadi?
46. Talabdagi o'zgarishlarga e'tibor bermay, faollik darajasini doimiy ravishda bir xil ushlab turish?
47. Talabni boshqarish bu?
48. Talab ortidan quvish bu?
49. Quyidagi qaysi korxonalar talab ortidan quvish strategiyasidan foydalanadi?
50. Talabdagi o'zgarishlarga e'tibor bermay, faollik darajasini doimiy ravishda bir xil ushlab turishga moslashgan faoliyat turini aniqlang?
51. Operatsiyalarni budjetlashning maqsadi nima?
52. Budjetlash jarayonida qanday asosiy bosqichlar mavjud?
53. Boshqa ko'rsatkichlar bilan solishtirilganda, operatsiyalarni budjetlashda qaysi ko'rsatkichlar eng muhim hisoblanadi?
54. "Zero-based budgeting" (ZBB) metodining afzalligi nima?
55. Operatsiyalarni budjetlashda "flexible budgeting" metodining asosiy xususiyati nima?
56. Xarajatlar va daromadlarni prognoz qilishda qaysi usul ko'proq ishlatiladi?
57. Qaysi turdagi xarajatlar operatsiyalarni budjetlashda "doimiy xarajatlar" deb ataladi?
58. Budjetni tuzishda "incremental budgeting" metodini ishlatishning kamchiligi nima?
59. Loyiha boshqaruvi nima maqsadda amalga oshiriladi?
60. Qaysi loyiha boshqaruvi metodologiyasi loyiha ishlarining barcha bosqichlarida kengaytirilgan tahlil va rejalashtirishni talab qiladi?
61. Loyiha boshqaruvchisining asosiy vazifasi nima?

62. Loyiha boshqaruvining qaysi bosqichida loyiha rejasi ishlab chiqiladi?
63. Loyiha risklarini boshqarishda qaysi jarayon amalga oshiriladi?
64. Agile metodologiyasida nima asosiy e'tibor markazida turadi?
65. "Critical Path Method" (CPM) nima?
66. Loyiha bajarilgandan so'ng qanday jarayon amalga oshiriladi?
67. Scrum metodologiyasida loyiha boshqaruvining asosiy qismlari nima?
68. Joylashtirish strategiyasining maqsadi nima?
69. Qaysi joylashtirish strategiyasi resurslarni bir joyga jamlashni va shunday qilib, ishlab chiqarishni optimallashtirishni maqsad qiladi?
70. Qaysi joylashtirish strategiyasi ko'proq ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish nuqtalarini turli hududlarda joylashtirishni anglatadi?
71. Joylashtirish strategiyasida "focus" deganda nima tushuniladi?
72. "Flexible" joylashtirish strategiyasining afzalligi nima?
73. Quyidagi strategiyalardan qaysi biri kichik bozorlar uchun samarali joylashtirish strategiyasi hisoblanadi?
74. "Just-in-Time" (JIT) joylashtirish strategiyasi qaysi sohada ishlatiladi?
75. "Hub and Spoke" joylashtirish modeli qaysi tarmoqda ishlatiladi?
76. Quyidagi joylashtirish strategiyalaridan qaysi biri eng samarali va samarali ishlab chiqarish tizimlari uchun mos keladi?
77. "Cellular manufacturing" joylashtirish strategiyasining asosiy maqsadi nima?
78. "Product layout" joylashtirish strategiyasida qaysi turdagi ishlab chiqarish jarayonlari afzalroq?
79. "Process layout" joylashtirish strategiyasida nima asosiy rol o'ynaydi?
80. Joylashtirish strategiyasida "Throughput" ni oshirish uchun nima qilinadi?
81. Loyiha boshqaruvida joylashtirish strategiyasining qaysi turi risklarni kamaytirish uchun ishlatiladi?
82. "Fixed-position layout" strategiyasi qaysi ishlab chiqarish jarayonida ishlatiladi?
83. Qaysi joylashtirish strategiyasida ishlab chiqarishning barcha bosqichlari bir joyga jamlanadi?
84. "Lean manufacturing" strategiyasining asosiy maqsadi nima?
85. "Product-process matrix" modeli nima uchun ishlatiladi?
86. "Cluster analysis" usuli joylashtirish strategiyalarida qanday ishlatiladi?
87. Quyidagi joylashtirish strategiyalaridan qaysi biri mijozlar uchun tezkor xizmat ko'rsatishni ta'minlashga yo'naltirilgan?
88. Joylashtirish strategiyasining samaradorligini qanday o'lchash mumkin?
89. Ta'minot zanjirining asosiy maqsadi nima?
90. Ta'minot zanjirida "logistika" nima?
91. Ta'minot zanjirini boshqarishning asosiy faoliyati nima?

92. Ta'minot zanjirini boshqarishda "Just-In-Time" (JIT) tizimining asosiy maqsadi nima?
93. Ta'minot zanjirida "vertical integration" nima?
94. "Supply chain visibility" nima?
95. Ta'minot zanjirining "push" va "pull" tizimlari qanday farqlanadi?
96. Ta'minot zanjirini boshqarishda "outsourcing" nima?
97. Ta'minot zanjirida "kanban" tizimi qanday ishlaydi?
98. Ta'minot zanjirida "lead time" nima?
99. Ta'minot zanjirida "inventory management" nima?
100. Ta'minot zanjirini boshqarishda "risk management" ning roli qanday?

3. Menejment asoslari fanidan YAS uchun savollar bazasi.

Talabalarga tashkilotlarning samaradorligini oshirish, resurslarni optimal tarzda boshqarish, va tashkilotning umumiy maqsadlariga erishishga yordam beradigan nazariy va amaliy bilimlarni o'rgatishdir, tashkilotlarning strukturalari, resurslari, va faoliyatini samarali boshqarish orqali maqsadlariga erishishni ta'minlash. Bu resurslarni (ishchi kuchi, moliya, texnologiya va boshqalar) optimallashtirishni va samarali ishlatishni o'z ichiga oladi va shular orqali bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdir.

SAVOLLAR

1. Tashkilotning o'z oldiga qo'ygan maqsadlariga erishishi uchun boshqa xodimlarning ishini muvofiqlashtiradigan va nazorat qiladigan kishi nima deb ataladi?
2. Asosan kamroq chiqindi chiqargan holda, kamroq resurlardan iloji boricha ko'proq mahsulot ishlab chiqarish qanday ishlab chiqarish deyiladi?
3. Iloji boricha tezroq va sifatliroq mahsulot ishlab chiqarish qanday ishlab chiqarish deb aytiladi?
4. Menejmlarning kompaniyani belgilangan maqsadiga olib borishlarida nechta asosiy vazifalari mavjud?
5. Menejmlarning kompaniyani belgilangan maqsadiga olib borishlaridagi asosiy vazifalari qaysilar?
6. Menejmlarning rollari asosan nechta katta guruhlariga bo'linadi?
7. Menejmlarning rollari asosan 3 ta katta guruhlariga bo'linadi, ular qaysilar?
8. Robert Katzning fikriga ko'ra menejmlarning qobiliyatlari ularning qatorlariga qarab o'zgarishi mumkin, buni o'lchashda asosan barcha qobiliyatlarni qanday sinflarga tasniflab olinadi?

9. 1766 yilda kim o'zining "Millatlar Boyligi" nomli kitobida, ishini taqsimlab olish haqida ko'p g'oyalarni ilgari surgan?
10. Robert Katzning fikriga ko'ra, top menejerlarda qaysi qobiliyat boshqalariga qaraganda yaxshiroq rivojlangan bo'ladi?
11. Robert Katzning fikriga ko'ra, birinchi qator menejerlarda qaysi qobiliyat boshqalariga qaraganda yaxshiroq rivojlangan bo'ladi?
12. Robert Katzning fikriga ko'ra, qaysi qator menejerlarda har uchala qobiliyat ham bir xil rivojlangan bo'ladi?
13. Qaror qabul qilish jarayonining nechta qadami mavjud?
14. Kutilgan, odatiy va kichik muammolarni hal qilish uchun chiqarilgan qarorlar qaysi turdagi qarorlar hisoblanadi?
15. Kutilmagan, tasodifiy va yangi muammolarni hal qilish uchun chiqarilgan qarorlar qaysi turdagi qarorlar hisoblanadi?
16. Qaror qabul qilish usullari bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda qaror qabul qilishda necha xil individual yondashuv aniqlangan?
17. Qaror qabul qilish jarayonining 1-qadami qaysi?
18. Menejerlar qaror qabul qilishda necha xil yondashuvdan foydalanadilar?
19. Quyidagilardan qaysi biri tashkilotni o'rab turgan tashqi muhit komponenti emas?
20. Maxsus muhit o'z ichiga quyidagilardan qaysi birini olmaydi?
21. Tadqiqotlarga ko'ra tashkilot madaniyatining mohiyatini aks ettiruvchi nechta o'lchov mavjud?
22. Paroxial ishonch, faqat o'z mamlakati aholisiga ishonish va top menejmentga o'z mamlakati aholisidan joylashtirish qanday munosabat deb ataladi?
23. Tashkilot qaysi mamlakatda biznes olib borayotgan bo'lsa, shu mamlakat aholisiga ishonadigan va o'z mamlakatidan emas, aksincha ish faoliyatini olib borayotkan mamlakati aholisidan top menejmentga joylashtirishadigan munosabat nima deb ataladi?
24. Turli mamlakatlarning aholisiga ham top menejmentga joylashishga imkon beriladigan, boshqa mamlakat aholisi umuman boshqa mamlakatda faoliyat olib borayotkan tashkilotning top menejmentiga joylasha oladigan munosabat nima deb ataladi?
25. Quyidagilardan qaysi biri globallashuv yo'liga oid emas?
26. Iqtisodiy qarorlar asosan markaziy hukumat tomonidan ishlab chiqiladigan iqtisodiy tizim nima deb ataladi?
27. Resurslarga asosan xususiy sektorlar tomonidan egalik qilinadigan iqtisodiy tizim qanday ataladi?
28. Tariflar va savdo bo'yicha umumiy kelishuvlar (GATT) keyinchalik 1995 yilda qaysi tashkilotga o'zgartirildi?

29. Boshqaruv bir mamlakatda markazlashmagan, turli mamlakat uchun turli mahsulot chiqaradigan, polisentrik munosabat ega tashkilot xalqaro tashkilotlarning qanday turi hisoblanadi?
30. Boshqaruv uy mamlakatda markazlashgan, etnosentrik munosabatga ega tashkilot xalqaro tashkilotlarning qaysi turi hisoblanadi?
31. Quyidagilardan qaysi biri o'zgarishning ichki kuchlariga kirmaydi?
32. Quyidagilardan qaysi biri o'zgarishning tashqi kuchlariga kirmaydi?
33. Mamlakatdagi import hajmining export hajmidan oshib ketishi nima deb ataladi?
34. O'zgarishning necha turi mavjud?
35. Doimiy o'zgarishning necha bosqichi mavjud?
36. Doimiy o'zgarishning bosqichlari qaysi javobda to'g'ri keltirilgan?
37. Tashkilotdagi o'zgarish maydonlari asosan 4 taga bo'linadi. Ular qaysilar?
38. Quyidagilardan qaysilar stress belgilari emas?
39. Quyidagilardan qaysilar xilma-xillikni boshqarishda menejerlar duch keladigan qiyinchiliklardan emas?
40. Universitetga LMS tizimini ishlatishni bekor qilib, o'miga HEMIS tizimini ishlatish joriy etilsa, bu qanday o'zgarish turi hisoblanadi?
41. Menejerlarning rollari 10 hil bo'lishini va ularni 3 yirik guruhlariga bo'lish mumkinligini qaysi olim aytgan?
42. Oshxonada ofitsiant bo'lib ishlashni boshlagan qizning mehmon ustiga behosdan choy yoki qahvani to'kib yuborishi qanday muammo turiga kiradi?
43. Menejerlarning qobiliyat va ko'nikmalarini menejment qatoriga qarab o'zgarishi haqidagi fikrni qaysi olim ilgari surgan?
44. Agar top menejmentdagilar o'z hodimlarini o'shlariga yoki lavozimlari oshishiga imkon bermaslik maqsadida ko'rinnas to'siqlar qo'yishsa, bu jarayonning nomi deb ataladi?
45. Quyidagi tashkilotlardan qaysi biriga 1948 yilda asos solingan?
46. Odamlarning katta guruhlari yoki ommadan fikr va ma'lumot olish maqsadida kichik vazifalar berish yoki savol so'rash menejmentida nima deb ataladi?
47. Tashkilotdagi o'zgarish maydonlari qaysilar?
48. Biz xilma-xillik deganda quyidagilardan qaysi biri haqida so'z yuritamiz?
49. 1945 yilda asos solingan, hozirda 190 mamlakat a'zolik qiluvchi tashkilot qaysi?
50. O'zgarishlarni boshqarishda unga bo'lgan qarshiliklarni kamaytirish maqsadida menejerlar quyidagi usullarning qaysi biridan foydalanishadi?
51. Strategik boshqaruvning asosiy maqsadi nima?
52. Strategik boshqaruvda "SWOT tahlili" nima uchun ishlatiladi?

53. Strategik boshqaruvning qaysi bosqichi tashkilotning maqsadlarini belgilashga qaratilgan?
54. "Portfel tahlili" metodologiyasi qaysi strategik boshqaruv modeliga kiradi?
55. Strategik boshqaruvda "diversifikatsiya" strategiyasi nima?
56. "Portfelling besh kuchi" modelida nima asosiy e'tiborga olinadi?
57. Strategik boshqaruvda "taktik rejalashtirish"ning maqsadi nima?
58. Tashkilotning strategik boshqaruv-rejasini amalga oshirish jarayonida eng muhim narsa nima?
59. "Growth-share matrix" (o'sish-nisbat matritsasi) qanday yordam beradi?
60. Strategik boshqaruvda "portfelni boshqarish"ning maqsadi nima?
61. Tashqi muhit tashkilotga qanday ta'sir qiladi?
62. Tashqi muhit tarkibida nimalar mavjud?
63. Tashkilot madaniyati nima?
64. Tashqi muhit va ichki muhit o'rtasidagi farq nima?
65. Tashqi muhitning tashkilotga ta'sirini qanday tahlil qilish mumkin?
66. Tashkilot madaniyatining "open" (ochiq) turi qanday xarakterlanadi?
67. Tashkilot madaniyati "clan" (klan) turi qanday boshqaruv usulini qo'llaydi?
68. Tashqi muhitdagi tahdidlarni qanday boshqarish mumkin?
69. Tashqi muhitdagi imkoniyatlarni qanday aniqlash mumkin?
70. Tashqi muhitning iqtisodiy omillari nimalardan iborat?
71. Global muhitda boshqaruvning asosiy maqsadi nima?
72. Global bozorlarni boshqarishda qaysi omillar eng katta ta'sirga ega?
73. Global boshqaruvda "globalizatsiya" tushunchasi nima?
74. Global muhitda boshqaruvda "tashqi siyosiy risk" nimani anglatadi?
75. Global muhitda boshqaruvda "international business" (xalqaro biznes)ni boshqarishda asosiy muammo nima?
76. Global muhitda boshqaruvda "transnatsional kompaniya" qanday boshqaruv modelini anglatadi?
77. Global muhitda boshqaruvda "madaniyatlararo boshqaruv" qanday tushuniladi?
78. Global muhitda boshqaruvda "siyosiy va huquqiy risk" nimani anglatadi?
79. Global muhitda boshqaruvda "global sourcing" strategiyasi qanday amal qiladi?
80. Global muhitda boshqaruvda "global liderlik" nimani anglatadi?
81. Muloqot boshqaruvi qanday tushuniladi?
82. Muloqot boshqaruvi jarayonida qaysi element asosiy hisoblanadi?
83. Muloqot boshqaruvi qanday xatoliklar bilan yuzaga kelishi mumkin?
84. Muloqot boshqaruvining qaysi turi tashqi aloqa sifatida tushuniladi?
85. Zamonaviy menejerning asosiy xususiyatlari qaysilar?

86. Zamonaviy menejerning liderlik xususiyatlaridan biri nima?
87. Liderlikning qaysi turi rahbarning o'ziga xos tarzda boshqarishni anglatadi?
88. Zamonaviy menejer qanday qilib xodimlar motivatsiyasini oshiradi?
89. Zamonaviy menejerning "qaror qabul qilish" jarayonidagi asosiy roli nima?
90. Zamonaviy menejerning liderlik fazilatlarini orasida qaysi biri eng muhimdir?
91. Muloqot boshqaruvida "feedback" nima?
92. Liderlikning qaysi turi xodimlarni o'z maqsadlariga erishish uchun yo'naltiradi?
93. Muloqot boshqaruvining samarali amalga oshirilishi uchun nima zarur?
94. Zamonaviy menejerning rahbarlik qobiliyatlaridan qaysi biri asosiy hisoblanadi?
95. Zamonaviy menejerning lider sifatida muvaffaqiyatga erishishi uchun qaysi usul muhimdir?
96. Muloqot boshqaruvi va liderlik orasidagi farq nima?
97. Tadbirkorlik faoliyati nima?
98. Tadbirkorlik faoliyatida "innovatsiya" qanday tushuniladi?
99. Tadbirkorlik faoliyatida "risk" nima?
100. Tadbirkorlik faoliyatida muvaffaqiyatga erishish uchun qaysi omil muhim?

4. Mikroiktisodiyot fanidan VAS uchun savollar bazasi

Talabalarga iqtisodiyotning individual agentlari, masalan, uy xo'jaliklari, kompaniyalar va bozorlardagi iqtisodiy qarorlarni o'rganadigan iqtisodiy nazariyadir. Mikroiktisodiyot fanni o'qitishning maqsadlari, asosan, talabalarga iqtisodiy jarayonlar, qaror qabul qilish mexanizmlari va resurslarni samarali taqsimlashni tushuntirishga qaratilgan xamda ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.

SAVOLLAR

1. Mikroiktisodiyot nimani o'rganadi?
2. Mikroiktisodiyot fani quyidagilardan qaysi biri bilan shug'ullanadi?
3. Qaysi iqtisodiy subyekt mikroiktisodiyot fanida o'rganiladi?
4. Quyidagilardan qaysi biri mikroiktisodiyot fanining asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi?
5. Mikroiktisodiyot fanida qaysi omil tovar narxlariga ta'sir ko'rsatadi?
6. Mikroiktisodiyot fanining o'rganish usullaridan qaysi biri korxonalar o'rtasidagi raqobatni tahlil qilishda ishlatiladi?
7. Mikroiktisodiyot fanida "muvozanat modeli" nima bilan bog'liq?
8. Bozorning iqtisodiy mohiyati nima?
9. Quyidagilardan qaysi biri bozorning asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi?

10. Tranzaksiyon xarajatlar deganda nimani tushunasiz?
11. Bozordagi narx qanday shakllanadi?
12. Noyob ne'matlar nima?
13. Qaysi ne'matlar takror ishlab chiqarilmaydigan resurslarga kiradi?
14. Bozor tizimida noyob ne'matlarni qanday tamoyillar asosida taqsimlash amalga oshiriladi?
15. Iqtisodiy ehtiyoj nima?
16. O'zaro bir-birini to'ldiruvchi ne'matlarga misol bo'la oladi:
17. Alternativ xarajatlar nimani anglatadi?
18. Quyidagilardan qaysi biri tadbirkorlik qobiliyati sifatida qaraladi?
19. Ishlab chiqarish imkoniyatlari chegaralari nimani ko'rsatadi?
20. Noreal ehtiyoj qanday ehtiyojga misol bo'la oladi?
21. Iste'molchilarning asosiy maqsadi nimadan iborat?
22. Tovarlar aylanmasi modelida uy xo'jaliklari nima qiladi?
23. Tovarlar aylanmasi modelidagi ikki asosiy o'zgaruvchilar qanday ataladi?
24. Bozorda talab va taklif o'zaro qanday bog'liq?
25. Tovarlar bozorida muvofiqlashtirish masalasini hal qiluvchi asosiy vosita nima?
26. Tranzaksiyon xarajatlar nimani anglatadi?
27. Narxning oshishi iste'molchilarga qanday signal beradi?
28. Talab deganda nimani tushunasiz?
29. Taklif chizig'i nimani ko'rsatadi?
30. Talab chizig'i qanday yo'nalishda harakatlanadi?
31. Bozorda muvozanat nuqtasi qanday aniqlanadi?
32. Qaysi bir holatda taklif oshishi kutiladi?
33. Talab va taklif grafidagi absissa o'qi nimani ifodalaydi?
34. Narx oshganda talab va taklif qanday o'zgaradi?
35. Xom ashyo narxining pasayishi bozordagi taklifga qanday ta'sir qiladi?
36. Quyidagilardan qaysi biri taklifga ta'sir qiluvchi omil hisoblanadi?
37. Iste'molchilarning daromadi oshishi talabga qanday ta'sir qiladi?
38. Bir-birini to'ldiruvchi tovarlarning narxi oshganda talab qanday o'zgaradi?
39. Quyidagilardan qaysi biri bir-birini o'zini bosuvchi tovarlarga misol bo'la oladi?
40. Talab chizig'i qachon o'ngga siljiydi?
41. Taklif va talabning bir vaqtning o'zida o'ngga siljishi bozorda qanday natija beradi?
42. Raqobatga ko'ra bozor turlari qanday bo'ladi?
43. Mukammal raqobatli bozorda qanday turdagi raqobat bo'ladi?
44. Mahsulotga talab elastikligi eng yuqori bozor turi?
45. $P=MC$. Bu holat qaysi bozor turiga hos?
46. Mahsulotga talab elastikligi eng past bozor turi?
47. Umumiy daromad formulasini ko'rsating?

48. O'rtacha daromad formulasini ko'rsating?
49. Foydani maksimallashtirish shartini toping?
50. Mehnatga talab ish haqiga qanday bo'g'langan?
51. Mehnat taklifi ish haqiga qanday bo'g'langan?
52. Mehnatning chekli daromadligi formulasini toping?
53. Firma ishchilarni qaysi holatgacha yollashi mumkin?
54. Mehnat bozoridagi monopsoniyada nechta ish beruvchi bo'ladi?
55. Minimal ish haqi kim tomonidan o'rnatiladi?
56. Yuqori malakali ishchiga to'lanadigan ortiqcha ish haqi nima deyiladi?
57. Kapitalning ma'naviy eskirishi nima?
58. Iste'molchilar o'rtasidagi raqobat qanday maqsadga qaratiladi?
59. Sotuvchilar o'rtasidagi raqobat qanday maqsadga qaratiladi?
60. Qanday monopoliya huquqiy cheklov va ta'qiqlar bilan himoyalangan bo'ladi?
61. Qanday monopoliya alohida himoyalangan bo'ladi?
62. Haridorning monopoliyasi nima deyiladi?
63. Mukammal raqobatli bozorda qaysi shart bajariladi?
64. Sof raqobatli bozorga qaysi misol mos keladi?
65. Monopolistik raqobatli bozorga qaysi misol mos keladi?
66. Narxlar diskriminatsiyasida...
67. Narx diskriminatsiyasining nechta darajasi bor?
68. Qaysi darajadagi narx diskriminatsiyasida ayrim tovarlarning sotib olish hajmi qisqaradi?
69. Qaysi darajadagi narx diskriminatsiyasida haridorlar guruhlariga bo'linadi?
70. ...da iste'molchilardan tovarni sotib olish huquqi uchun to'lov undiriladi?
71. Ikki qismli tarifning qaysi turida iste'molchi yutug'i to'liq foyda shaklida o'zlashtiriladi?
72. $2T^*+(P^*-MC)(Q_1+Q_2)$ Bu formula ikki qismli tarifning qaysi shaklida foydani hisoblaydi?
73. Kirish to'lovi(T)ning oshishi tashrif buyuruvchilar soniga qanday ta'sir qiladi?
74. Oligapoliya narxlar jangida qaysi shartgacha davom etadi?
75. Kurno muvozanati nechta ishlab chiqaruvchi o'rtasida optimal echimni ko'rsatadi?
76. Oligopolistik bozorda talab chizig'ining sinishi qaysi siyosat bilan bog'liq?
77. Avval yetakchi firma keyin izdosh firmalar ketmaket harakatlanadigan model qaysi?
78. $P=MC$ shartida firmaning foydasi qancha bo'ladi?
79. Oligopolistik narx raqobatida $P>P_e$ bo'lganida P_1 narx egasi bo'lgan firma qancha mahsulot sotadi?
80. Xuftiyona kelishuv modelida firmalar ...
81. Ikki firmaning duopol bozordagi kelishuvi nimani yuzaga keltiradi?
82. Extimollikning qanday turlari bor (F.Nayt)?

83. Tangaing bir tomoni tushishi extimoli $\frac{1}{2}$ ekanligi qanday extimollik?
84. Biznesga hos bo'lgan nisbatan ko'p uchraydigan extimollik qaysi?
85. Haqiqiy natija va kutilayotgan natija o'rtasidagi farq nima?
86. Tavakkalchilikka ko'ra nechta turli insonlar bo'ladi?
87. Iste'moldagi tavakkalchilikning qaysi turida chekli nafillik (MU) deyarli o'zgarmaydi?
88. Tavakkalchilikning pasayishi bilan bog'liq bo'lgan kelajakda bo'ladigan shartnomalar tuzish turi qaysi?
89. Bozor sub'ektlari orasida muhim axborotga ega bo'lgan va bu axborot bo'lmaganlarning mavjudligi qanday holat deyiladi?
90. Bozordagi oldi sotidan olinadigan, lekin narxda ko'rinnagan harajat yoki foyda nima?
91. Tashqi samara nechta turga bo'linadi?
92. Manfiy tashqi samara formulasi?
93. Manfiy tashqi samara formulasi?
94. Tashqi ta'sirlarni yumshatish bo'yicha A.S.Pigu nimadan foydalanishni taklif qilgan?
95. Mukammal raqobatli bozorda hususiy vajitmoiy harajatlilar bir-biriga tengligini kim aytgan?
96. Kouz teoremasi tomonlar soni nechta bo'lganida o'rinli bo'ladi?
97. Sof ijtimoiy ne'matning nechta xil hususiyati bor?
98. Iqtisodiy mazmuniga ko'ra qanday harajatlilar bor?
99. Resursni jalb etish manbasiga ko'ra qanday harajatlilar bor?
100. Noishlab chiqarish harajati qaysi qatorda?

5. Risklarni boshqarish fanidan YAS uchun savollar bazasi.

Risklarni baholash usullari va aktivlarni himoya qilishni ta'minlaydigan bir qator strategiyalarni qanday amalga oshirish haqida bilib olish. Korxona aktivlari, zaif jihatlari, tahdidlar va xavflar o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganish.

SAVOLLAR

1. Risk nima?
2. Sizning tashkilotingiz loyihasida ma'lum risklar paydo bo'lganligi sababli loyihani to'xtatishga qaror qildingiz. Siz foydalanayotgan strategiya bu?
3. Bozor riski, rejalashtirish riski, investor riski, ta'minot zanjiridagi risk, brend riski kabilar quyidagi qaysi risk toifasiga kiradi?
4. FIRM risk tabelidagi M nimani anglatadi?
5. Operatsion risklar to'g'ri berilgan qatorni toping?

6. Tashkilot o'z maqsadlarga erishish uchun olishga tayyor bo'lgan xavf miqdori quyidagilardan qaysi birida namoyon bo'ladi?
7. Korxonaning avvalgi va joriy risklari, chora-tadbirlar va ularning samaradorligi kabilarini o'zida aks ettiruvchi risk boshqaruvidagi muhim hujjat bu?
8. Risklar ehtimolliigi va ularning ta'sirini baholash qaysi sifatli tahlil usuli orqali amalga oshiriladi?
9. Yirik tashkilotlarda risk boshqaruvi tizimini joriy etish yoki etmaslik bo'yicha asosiy qarorni kim qabul qiladi?
10. Siz o'z kompaniyangizni suv toshqinlari tez-tez kuzatilgani sababdan hozirda joylashgan hududdan boshqa xavfsiz hududga ko'chirmoqchisiz. Siz foydalanayotgan strategiya risk boshqaruvining quyidagi qaysi strategiyasiga mos keladi?
11. Sodir bo'lish ehtimolliigi hamda ta'sir darajasi yuqori bo'lgan risklar qanday boshqariladi?
12. Risk boshqaruvi standartlari to'g'ri berilgan qatorni toping?
13. Risk boshqaruvi bo'yicha kompaniyadagi eng yuqori lavozim qaysi?
14. Korxonalarda risklarni boshqarishning eng birinchi bosqichi nima?
15. Risk boshqaruvida FIRM nima?
16. PESTLE risk klassifikatsiya tizimidagi S nimani ifodalaydi?
17. Yonuvchan materiallar saqlanadigan omborda chekishni taqiqlash quyidagi chora-tadbirlardan qaysi biriga misol bo'la oladi?
18. Risk ishtahasi nima?
19. Risklarni aniqlash, baholash va tahlil qilish, ularga nisbatan chora-tadbirlar belgilab ularni amalga oshirish, monitoring qilish, umumiy evaluatsiya va hisobot berish bu?
20. Korxonaning likvidlilik riski quyidagilarning qaysi biriga mos keladi?
21. Korxonaning kompyuter tizimlarida nosozliklar kelib chiqish xavfi mavjud. Ushbu xavf FIRM tizimi bo'yicha qanday tasniflanadi?
22. FIRM risk tabelidagi R nimani ifodalaydi?
23. Firibgarlik risklari, texnologiya risklari, aloqa risklari kabilar qaysi risk toifasiga kiradi?
24. Mol-mulk risklari, tashqi investitsiya risklari, kredit riski kabilar quyidagi risk toifalaridan qaysi biriga kiradi?
25. Ma'lum daraja, miqdor yoki hajmgacha bo'lgan riskga chiday olish qobiliyati bu?
26. Risk boshqaruvida ichki nazorat (boshqaruv) samaradorligi quyidagilardan qaysi birida namoyon bo'ladi?

27. Muvofiqlik (compliance), zararli xatarlar (hazard), nazorat (control), va imkoniyat, (opportunity) risk boshqaruvining qaysi yondashuvida aniqlanishi mumkin?
28. Risk baholash jarayonida ma'lum riskga chora-tadbirlar qo'llanilgan holatidagi risk darajasiga nima deyiladi?
29. Risk baholash jarayonida ma'lum riskga chora-tadbirlar qo'llanilmagan holatidagi risk darajasiga nima deyiladi?
30. Maqsadli risk darajasi bu?
31. Ehtimoli va ta'siri past bo'lgan xavflar uchun asosiy javob bu?
32. Ehtimoli va ta'siri yuqori bo'lgan xavflar uchun asosiy javob bu?
33. Ehtimoli yuqori va ta'siri past bo'lgan xavflar uchun asosiy javob bu?
34. Ehtimoli past va ta'siri yuqori bo'lgan xavflar uchun asosiy javob bu?
35. Yo'qotishlarni nazorat qilish (boshqarish) bu - yo'qotishlarni oldini olish, zararlarni cheklash va ... uchinchi qaysi jarayonni o'z ichiga oladi?
36. Risk boshqaruvida yo'qotishlarni oldini olish quyidagi amaliyotlardan qaysi biri bilan bog'liq?
37. Istalmagan natijaga erishish imkoniyatini cheklash uchun mo'ljallagan chora-tadbirlar bu?
38. Ma'lum bir natijaga erishishni ta'minlash hamda odamlarga yo'qotishlar sodir bo'lmashini ta'minlash bo'yicha ko'rsatmalar berishga asoslangan nazorat (chora-tadbir) turi bu?
39. Istalmagan hodisa va oqibatlar sodir bo'lgandan so'ng sabablarni aniqlash uchun mo'ljallangan nazorat (chora-tadbir) turi bu?
40. Tashkilot binosida yong'in chiqqanda amalga oshirilishi zarur bo'lgan amaliyotlar bo'yicha xodimlarni o'qitish va ko'rsatmalar berish qaysi nazorat (chora-tadbir) turiga misol bo'la oladi?
41. Xodimlar salomatligini asrash maqsadida rotatsiya tizimini joriy qilish yoki uzluksiz ishlanadigan soatlar hajmini cheklash kabilar qaysi nazorat (chora-tadbir) turiga misol bo'la oladi?
42. Xavf hodisasi sodir bo'lganidan so'ng ko'riladigan chora-tadbirlar qaysi nazorat turiga mos keladi?
43. Risk matritsasida nechta xatar zonalari mavjud?
44. Risk boshqaruvida sug'urta sotib olishning 6C ga kirmaydigan qaysi?
45. Korxonaning barcha manfaatdor tomonlarga ta'siri uchun javobgarlik tushunchasi bu?
46. Risk to'g'risidagi ma'lumotlarning butun tashkilotga qanday uzatilishini quyidagilardan qaysi biri belgilaydi?
47. Tashkilotning xavflarni boshqarish bo'yicha erishmoqchi bo'lgan umumiy maqsadlarni quyidagilardan qaysi biri belgilaydi?

48. Belgilangan risk strategiyasini bajarish uchun joriy qilingan tizimlar, standartlar va protseduralar, ya'ni bajarilishi kerak bo'lgan tadbirlarni va ular qanday amalga oshirilishini quyidagilardan qaysi biri belgilaydi?
49. Risk boshqaruvida 4N nimani anglatadi?
50. Tashkilotning xavf bilan bog'liq faoliyatni amalga oshirishga darhol yoki qisqa muddatli tayyorligi, yana boshqacha qilib aytganda tashkilot amalga oshirishga yoki saqlab qolishga tayyor bo'lgan risk miqdori bu?
51. Tashkilotning kundalik faoliyat va jarayonlarni buzadigan risk turi bu?
52. Operatsion risklar FIRM tasniflash tizimidagi qaysi toifaga kirishi mumkin?
53. Noadekvat (yetarli bo'lmagan) yoki muvaffaqiyatsiz ichki jarayonlar, odamlar va tizimlar yoki tashqi hodisalar natijasida yo'qotish xavfi bu?
54. Bazel II operatsion risklarning nechta turini belgilaydi?
55. Bazel II ta'rifi bo'yicha operatsion risk turi(toifasi)ga quyidagilardan qaysi biri kirmaydi?
56. Investitsiyalar qiymatining bozorning katta qismiga ta'sir ko'rsatadigan iqtisodiy o'zgarishlar yoki boshqa hodisalar tufayli ma'lum bir davr mobaynida pasayishi xavfi bu?
57. Operatsion risklarni o'lchash bo'yicha asosan nechta yondashuv mavjud?
58. Loyiha boshqaruvida nechta bosqich mavjud?
59. Loyiha boshqaruvida sifat nazorati qaysi bosqichda amalga oshiriladi?
60. Xom ashyo manbalaridan boshlanib, mahsulot va xizmatlarni oxirgi foydalanuvchilarga yetkazib berish bilan yakunlanadigan o'zaro bog'liq jarayonlar va resurslar to'plami bu?
61. Risk boshqaruvining PESTLE tasniflash tizimidagi "P" qaysi toifadagi risklarni ifodalaydi?
62. Risk boshqaruvining FIRM tasniflash tizimida "R" qanday toifadagi risklarni ifodalaydi?
63. Raqobatchilarni o'z ichiga olishi mumkin bo'lgan tomonlar manfaati uchun tuzilgan ittifoq bu?
64. Yo'qotishlarni nazorat qilish (loss control) nechta jarayonni o'z ichiga oladi?
65. Tashkilotning korporativ ijtimoiy mas'uliyati bo'yicha faoliyati va u bilan bog'liq risklar FIRM tasniflash tizimining qaysi toifasiga mansub?
66. Risklarga javob berishning 4T sinning biri bo'lgan "Tolerate (chidash)"da qo'llaniladigan asosiy chora-tadbir turi bu?
67. Risklarga javob berishning 4T sinning biri bo'lgan "Terminate (yo'q qilish/to'xtatish)"da qo'llaniladigan asosiy chora-tadbir turi bu?
68. Risklarni boshqarish falsafasi, risk boshqaruvini amalga kiritish bo'yicha tadbirlar, joriy yil uchun risk ustuvorliklari risk boshqaruvi tizimining qaysi qismida namoyon bo'ladi?

69. Xatarlarni baholash tartiblari, risklarni boshqarishning turli usul va texnikalari, tasniflash tizimlari risk boshqaruvi tizmining qaysi qismida namoyon bo'ladi?
70. Tashkilotning risklarga strategik yondashuvni aniqlash, risklarni boshqarish tuzilmasini o'rnatish, eng muhim risklarni tushunish, noto'g'ri qarorlarning risk oqibatlarini ko'rib chiqish, inqiroz sharoitida tashkilotni boshqarish tashkilotda kimning vazifasiga kiradi?
71. Operatsion risk nima?
72. Operatsion risklarni boshqarish jarayonining birinchi bosqichi nima?
73. Operatsion risklarni boshqarishda qaysi usul eng samarali deb hisoblanadi?
74. Operatsion risklarni baholash jarayonida qaysi metodlar ishlatiladi?
75. Operatsion risklarni boshqarishdagi asosiy maqsad nima?
76. Operatsion risklarni boshqarish jarayonida qaysi faktorlarga e'tibor berish kerak?
77. Operatsion risklarni boshqarishning qanday strategiyalari mavjud?
78. Operatsion risklarni boshqarishda "kontrol" jarayoni nima?
79. Operatsion risklarni oldini olishda qaysi amaliyotlar muhim?
80. Operatsion risklarni boshqarish jarayonida qaysi hujjat asosiy ahamiyatga ega?
81. Tashkiliy tuzilma qanday risklarni boshqarish uchun zarur?
82. Risklarni boshqarishda tashkiliy muhitning roli qanday?
83. Risklarni boshqarish uchun tashkilotdagi qaysi bo'lim eng muhim hisoblanadi?
84. Risklarni boshqarishda tashkiliy tuzilma qanday ta'sir ko'rsatadi?
85. Tashkiliy muhitning xavflarni boshqarishdagi roli qanday?
86. Risklarni boshqarish jarayonida tashkiliy muhitga ta'sir etuvchi omillar qaysilar?
87. Risklarni boshqarish jarayonida rahbarning roli qanday?
88. Risklarni boshqarish jarayonida tashkiliy tuzilmaning qanday yondoshuvlaridan foydalanish mumkin?
89. Risklarni boshqarishda tashkiliy tuzilmaning samarali ishlashi uchun qanday omillar muhim?
90. Risklarni boshqarishning samaradorligini oshirish uchun qanday tashkiliy tuzilma tavsiya etiladi?
91. Ma'lum xatarlarni nazorat qilishning asosiy maqsadi nima?
92. Ma'lum xatarlarni nazorat qilishda eng birinchi qadam nima?
93. Xatarlarni nazorat qilish jarayonida qaysi usul samarali hisoblanadi?
94. Risklarni nazorat qilishda asosiy resurslar nimalardan iborat?
95. Risklarni nazorat qilishda qanday strategiya qo'llaniladi?
96. Risklarni nazorat qilish jarayonida qaysi amaliyot muhim ahamiyatga ega?
97. Xatarlarni nazorat qilishda risklarni qanday tasniflash muhim?

98. Ma'lum xatarlarni nazorat qilishda qaysi vositalardan foydalanish mumkin?
99. Risklarni nazorat qilishda qanday xatarlar eng ko'p uchraydi?
100. Xatarlarni nazorat qilishda qanday monitoring jarayoni muhim?

Yakuniy attestatsiya sinovlarida majburiy fanlar bo'yicha bitiruvchilar

bilimini baholash

MEZONLARI

Bitiruvchi kurs talabalari yakuniy attestatsiya sinovlari natijalarini baholash, Qo'qon universiteti Kengashining 2024-yil 19-iyundagi 4-son bayoni bilan tasdiqlangan "Akademik baholash tartibi" mezonlari asosida amalga oshiriladi.

1. Bitiruvchi kurs talabalari uchun o'tkaziladigan yakuniy attestatsiya sinovlari o'zbek va rus tillarida o'tkaziladi.
2. Bitiruvchi kurs talabalarining yakuniy attestatsiya sinovlari belgilangan majburiy fanlar bo'yicha test sinovi shaklida o'tkaziladi. Bunda, test savollar 5 xil variantda tuziladi.
3. Test sinovi variantlari 50 ta test savolidan va har bir savolga ehtimoliy 4 javobdan iborat bo'ladi.
4. Yakuniy attestatsiy sinovlari natijalarini baholashda quyidagi jadvaldan foydalaniladi:

Baho	Foiz	GPA
A+	95-100	4,5
A	90-94	4
B+	80-89	3,5
B	70-79	3
C+	65-69	2,5
C	60-64	2
F	0-59	0

Bunda, asosiy baholash mezonni sifatida foiz hisobidan foydalaniladi.

5. 0 – 59 oralig'ida ball to'plagan talabalar yakuniy attestatsiya sinovlaridan o'ta olmagan hisoblanadi. Yakuniy attestatsiyasi sinovidan o'ta olmagan shaxs o'qish muddati tugagandan so'ng, arizasiga muvofiq yakuniy attestatsiyasi sinovini keyingi yillarda qayta topshirish huquqiga ega. Bunda oliy ta'lim muassasasi rektori (direktori) shaxsni yakuniy attestatsiyasi sinovini qayta topshirishga qo'yish bo'yicha buyruq chiqarishi lozim bo'ladi.

ASOSIY ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. William J. Stevenson, Operations Management 14th edition, MC Graw Hill, 929pg, 2021.
2. Stephen P.Robbins, Mary A.Coulter, Amy Randel. Management Global Edition - 15th ed. CengageLearning, 2021. 1420 pages.
3. Zaynutdinov Sh.N., Shermuxamedov A.T., Murakayev I. "Menejment". Darslik.
4. Salimov B.T., Mustafakulov Sh.I., Yuldashev G'I., Sultanov B.T. Mikroiqtisodiyot: masalalar to'plami. -T.: TDIU, 2018. -210 b.
5. Salimov B.T., Yusupov M.S., Ishnazarov A.I. Mikroiqtisodiyot-2. O'quv qo'llanma. -T.: Iqtisodiyot, 2019. -198 b.
6. J.Sh. Tuxtabaev va A.X.Eshbayevlar, Risklarni boshqarish o'quv qo'llanma 2021-yil.
7. Financial management / study book and work book FM 2019, For exams in september 2019, December 2019, March 2020 and June 2020
- 8.

QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR RO'YXATI

9. Nigel Slack, Alistair Brandon-Jones, Operations and Process Management: Principles and Practise for Strategic Impact, 5th edition, Pearson Edition, 600pg, 2018.
10. G.Y.Xodjamuratova, "Risklarni boshqarish"(2021).
11. Е.И.Шохина / Финансовый менеджмент: Учебник / Под ред. - М.: КноРус, 2018. - 270 с.